

Planteavlsorientering - 242

Oprettet: 03-02-2015
Revideret: 31-03-2015

Sammenligning af miljøregler i Danmark og nabolande

Sammenligning af detaljerede regler for afgrødevalg, anvendelse af gødning og pesticider mellem Danmark og andre nordeuropæiske lande.

Indhold:

- [Overordnede konklusioner](#)
- [Detaljer fra undersøgelsen](#)
- [Bilag 1. Hovedtabel](#)
- [Bilag 2. Benyttede kilder](#)

En sammenligning mellem Danmark og andre lande viser endnu en gang, at danske landmænd er underlagt væsentligt strammere regler for, hvordan de må dyrke jorden, end deres kollegaer i nærliggende lande. Sammenligningen viser imidlertid også, at reglerne er meget forskellige mellem landene, og at også landmænd i andre lande er underlagt en række restriktioner. Der er også forskel på kontrol og risikoen for at blive straffet, hvis man overtræder reglerne.

Der er tale om et øjebliksbillede, idet der kan spores en tendens til, at reglerne strammes i alle lande.

Overordnede konklusioner

1. Der er stor forskel mellem landene mht. hvor en stor del af landbrugsarealet, der er udpeget som nitratfølsomt og dermed det areal, hvor der er relativt stramme miljøkrav. I Polen er det kun 1½ procent, mens det er 10 procent i Skotland, 68 procent i England og 100 procent i Holland, Tyskland og Danmark.
2. Det er kun i Danmark, der er regler, som fra en side af tvinger landmændene til at underforsyne afgrøderne med kvælstof.
3. På nogle jordtyper i det sydøstlige Holland er der dog også tale om underoptimale kvælstofnormer.
4. Bl.a. i UK, Sverige og Tyskland har man valgt at promovere ”godt landmandskab” og at give økonomisk støtte til dyrkningsformer, som fremmer naturindholdet og mindsker udvaskningen af kvælstof. De andre lande har altså ikke - i nær samme udstrækning som i Danmark - valgt uden kompensation at gennemføre generelle restriktioner for kvælstoftilførslen og krav om eksempelvis efterafgrøder.
5. Det er klart Danmark, der har den mest stramme godkendelsesprocedure for pesticider, og Danmark er eneste land, som har krav om, at samtlige nedbrydningsprodukter fra pesticider skal overholde den stramme grænseværdi på 0,1 mikrogram pr l i det vand, der vasker ud af rodzonen.
6. Alt i alt er danske landmænd væsentligt dårligere stillet end deres kollegaer i nabolandene, når det drejer sig om mulighederne for at producere planteprodukter af god kvalitet. Landbrugsmedierne har eksempelvis bragt et regnestykke for en ejendom beliggende i Sønderjylland, som viser, at det alene som følge af den tvungne undergødskning, krav om randzoner og kravet om efterafgrøder giver den danske landmand et tab på 1000 kroner pr ha pr år. SEGES har primo 2015 regnet ud, at undergødskningen pt. koster dansk landbrug omkring 2 milliarder kroner om året, afhængigt af prisen på afgrøder og protein. Det ligger imidlertid udenfor denne redegørelse at sætte nøjagtige tal på, hvad det betyder for danske landmænds konkurrenceevne. Det bliver undersøgt i andre projekter gennemført af bl.a. Institut for Ressourceøkonomi ved Københavns Universitet. Resultatet heraf forventes i løbet af 2015.

[Til top](#)

Detaljer fra undersøgelsen

De oplysninger, der er samlet ind om forholdene i de forskellige lande, fremgår af *bilag 1*.

Det er relativt kompliceret at foretage en sammenligning mellem landene. Ét er, hvad der står i love og regler, noget andet er, hvordan det bliver fortolket og gennemført i praksis.

SEGES har haft kontakt med kontaktpersoner i de forskellige lande. De fremgår af kildeoversigten i bilag 2.

Det har vist sig vanskeligere end forudset at få et overblik over, hvordan reglerne administreres i de enkelte lande. Herunder at finde ud af,

1. Hvorvidt de krævede registreringer og beregninger skal sendes ind til myndighederne, eller de skal kunne fremvises, hvis der bliver anmodet om det
2. Hvor veldokumenteret, de anførte oplysninger skal være, og hvorvidt der sker en kontrol af eksempelvis de udbytter, der er angives at være opnået i praksis.
3. Hvilken sanktion, der er tale om, hvis en regel ikke bliver overholdt
4. Hvorvidt der er tale om vejledende tal, eller man bliver straffet for ikke at følge dem.

Det vil givetvis vise sig, at vi har misforstået noget, og hvis der kommer alvorlige eksempler på det, vil bilaget blive rettet, og vi vil forsøge at holde det opdateret i takt med at der sker ændringer af reglerne, så det så indholdet så vidt muligt også i de kommende år vil være i overensstemmelse med vores nyeste viden på området.

Det var oprindeligt meningen, at der også skulle vises data for Frankrig, men det har været specielt vanskeligt at få et overblik hér. Derfor er Frankrig i første omgang ikke med i sammenligningen.

Det var endvidere meningen, at Hele UK skulle vises samlet, men vores kontaktperson i Skotland gjorde meget ud af, at reglerne er forskellige i eksempelvis England og Skotland. Han insisterede derfor på, at Skotland skulle vises særskilt. Det, som er vist for Skotland bygger i overvejende grad på de informationer, han er kommet med, og det kan ikke udelukkes, at de er præget af en vis distance til regelsættet. Men vores kilde lever af at rådgive landmændene, så det er ikke usandsynligt, at rapporten er stærkt præget af, i hvor høj grad reguleringen tages alvorligt.

[Til top](#)

Bilag 1. Hovedtabel

[Indlæses i Excel](#)

Version 2 af 30. marts 2015.

[Til top](#)

Bilag 2. Benyttede kilder

De oplysninger, der er anført i bilag 1, bygger primært på følgende kilder:

Danmark

Nielsen, Ghita Cordsen 2014: Nye restriktioner i brugen af triazol-svampemidler. [PlanteNyt 1183](#), LandbrugsInfo. SEGES, Aarhus

Petersen, Poul Henning 2014: Personlig kommunikation SEGES, Aarhus

NaturErhvervstyrelsen 2014: [Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække](#). København.

Miljøstyrelsen 2014: [Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.](#) København.

Anon 2014: Mister årligt 700.000 kroner i forhold til tyske landmænd. Artikel i Effektivt den 23. maj 2014.

Knudsen, Leif 2015: [Betydning af undergødskning beregnes til 2 mia. kr.](#) Planteavlsoverretning nr. 237. SEGES

Sverige

Anon 2013: Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och almäna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring; beslutade den 28 november 2013. Statens jordbruksverks författningssamling, Jönköping.

Albertsson, Bertil 2014: Riktlinjer för gödsling och kalkning 2014. Jordbruksverket, Jönköping.

Annette Bramstorp 2014. HIR Malmøhus, Personlig kommunikation: Anette.Bramstorp@hushallningssallskapet.se.

Pedersen, Thorsten Rahbek 2014: Jordbruksverket, Alnarp. Personlig kommunikation.
Email: thorsten.pedersen@jordbruksverket.se

Tyskland (Schleswig-Holstein)

Anon 2014: [DüV – Verordnung über die Anwendung von Düngemitteln, Bodenhilfsstoffen, Kultursubstraten und Pflanzenhilfsmitteln nach den Grundsätzen der guten fachlichen Praxis beim Düngen – Aktuelle Gesamtausgabe](#).

Thamsen, Rasmus, dr. 2014: Telefonsamtale dec.; LLUR Regionaldezernat Nord +490461-804203. E-mail: rasmus.thamsen@llur.landsh.de

Nissen, Ernst-Peter 2015: Email korrespondance via konsulent Claus Erichsen, LHN, Rødekro. Email: peter.nissen@agrarberatungnord.dw

Lausen, Peter dr. 2014 : Personlig kommunikation. Landwirtschaftskammer Schleswig-Holstein, Rendsburg. Email: plausen@lksh.dk

Holland

Gelder, Theo van 2014: DLV Plant, Wageningen. Personlig kommunikation. Email: T.vanGelder@dlvplant.nl

Polen

Mateusz Sekowski 2014, Agriculture Advisory Center Chorzowska. Personlig kommunikation. Email: m.sekowski@cdr.gov.pl

UK

Anon 2014: Environmental management – guidance. Nitrate Vulnerable Zones. London. <https://www.gov.uk/nitrate-vulnerable-zones>

Banks, Gerald 2014: Buchan Agricultural Consultants Ltd. Personlig kommunikation. Email: BAC.Ltd@farmline.com

http://en.wikipedia.org/wiki/Agriculture_in_the_United_Kingdom

<https://www.gov.uk/nvz-derogation-application>

<https://www.gov.uk/nitrate-vulnerable-zones>

<http://www.pesticides.gov.uk/guidance/industries/pesticides/topics/using-pesticides/spray-drift/leraps>

DEFRA 2013: [Guidance on complying with the rules for Nitrate Vulnerable Zones in England for 2013 to 2016](#). London.

Tværnationalt

Pesticider

Jette Kjær, Marianne og Marcher Juhl, Rambøl: Projekt om grundvandsbeskyttelse i andre lande mht. Pesticider. Projekt om grundvandsbeskyttelse i andre land mht. pesticider. Miljøministeriet 2013

Gødskning m.v.

Dijk, Wim van og Berge, Hein ten: [Agricultural use in selected EU countries. A comparison of N recommendations, and restrictions in response to the EU Nitrates Directive](#). WageningenUR, 2009.

Anon. 2011: Agri-environmental measures in the Baltic Sea Region. Advisory services, legislation & best practices. www.balticdeal.eu

Nitratfølsomme områder

EU-kommissionen 2002: [Beretning fra Kommissionen](#). Gennemførelse af Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget. Sammenfattende rapport på grundlag af medlemsstaternes rapporter for år 2000

EU-parlamentet 1991: [Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991](#) om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget. EF-Tidende: L 375 af 31. december 1991, s. 1 – 8